

Istoria unui festival (IV)

În anii '80 se bucura de succes și în Franța un cântăreț italian mic de statură, cu o coafură buclată, de tip afro, așa că nu e deloc întâmplător că tot la Paris a obținut consacrarea mondială, după decenii, în postură de compozitor, cu musical-ul "Nôtre Dame de Paris". În 1991 Riccardo Cocciante, căci despre el este vorba, a triumfat la Sanremo cu "Se stiamo insieme". În 1992 Luca Barbarossa a câștigat cu un cântec dedicat mamei sale, "Portami a ballare", iar în anul următor a fost aureolat un recordman al trofeelor, Enrico Ruggeri, cu "Mistero"; la această ediție, viitoarea stea Laura Pausini s-a clasat prima la "Nuove proposte", cu "La solitudine". Următoarele ediții au consemnat în general victorii ale unor nume mai puțin cunoscute sau ale unor tineri, dintre care nu toți au confirmat, ceea ce a alimentat părerile legate de o criză a muzicii ușoare italiene, dar nu e decât parțial adevărat, pentru că, la urma urmei, creația contează, iar cântecele au fost în general frumoase. Iată câștigătorii, în ordine cronologică: Aleandro Baldi - "Passerà" (1994), Giorgia - "Come saprei" (1995), cuplul Ron-Tosca - "Vorrei incontrarti fra cent'anni" (1996), grupul Jalisce - "Fiumi di parole" (1997). În 1998 triumfa sensibilă interpretă nevăzătoare Annalisa Minetti, care a cântat și la București, cu "Senza te o con te", iar în 1999 se impunea din nou, după un deceniu, un nume reputat, Anna Oxa, cu "Senza pietà". Mică surpriză la ediția a 50-a, din 2000, prin victoria exoticilor

compenți ai Piccola Orchestra Avion Travel, cu "Sentimento", pentru ca în 2001 să se impună Elisa, cu "Luce". Revenire uluitoare, după... 24 de ani, pe cea mai înaltă treaptă, a formației Matia Bazar, cu "Messaggio d'amore". În 2002 se face remarcată în competiția "I Big" tânăra Alexia, care e încoronată regina festivalului, cu "Per dire no", chiar la ediția următoare. Se succed apoi Marco Masini cu "L'uomo volante" (2004), Francesco Renga cu "Angelo" (2005), Povia cu "Vorrei avere il becco" (2006), Simone Cristicchi cu "Ti regalerò una rosa" (2007), Gio Di Tonno și Lola Ponce cu "Colpo di fulmine" (2008), Marco Carta cu "La forza mia" (2009). Prezentată de Antonella Clerici, ediția din 2010 îl consacră pe Valerio Scanu, cu "Per tutte le volte che", pentru ca în 2011 victoria să aparțină marelui cantautor italian Roberto Vecchioni cu "Chiamami ancora amore". Următorii câștigători: Emma cu "Non é l'inferno" (2012), Marco Mengoni cu "L'essenziale" (2013), Arisa cu "Controvento" (2014), trio-ul vocal Il Volo cu "Grande amore" (2015), grupul Stadio cu "Un giorno mi dirai" (2016). Vom reveni pe larg asupra acestor două ediții,

completând corespondențele speciale semnate de Ileana Popovici, publicate la vremea respectivă.

Speranțe

Concursul deschis speranțelor, vocilor noi, "Nuove proposte" a fost introdus în 1984, chiar din primul an fiind revelat un mare talent, Eros Ramazzotti, învingător cu "Terra promessa". Dintre câștigătorii ulteriori ai acestei secțiuni s-au mai impus, între alții, Lena Biolcati în 1986 ("Grande grande amore"), Zarrillo în 1987 ("La notte dei pensieri"), Paola Turci în 1989 ("Bambini"), Marco Masini în 1990 ("Disperato"), Aleandro Baldi în 1992 ("Non amarmi",

împreună cu Francesca Alotta), Andrea Bocelli în 1994 ("Il mare calmo della sera"), Alex Britti în 1999 ("Oggi sono io"), Anna Tatangelo în 2002 ("Doppiamente fragile"), Dolcenera în 2003 ("Siamo tutti là fuori"), Arisa în 2009 ("Sincerità"), Rocco Hunt în 2014 ("Nu juorno buono"). Secțiunea și-a dovedit astfel din plin utilitatea, înafara celor numiți mai sus câteva zeci fiind distinși cu premii speciale: al Criticii, al Sălii Presei Radio-TV "Lucio Dalla", pentru cel mai bun text, premiul "Alex Baroni", al posturilor Radio-TV private, pentru cea mai bună orchestrație, pentru cea mai bună compoziție, pentru cea mai bună voce (ambele acordate în

1997 lui Alex Baroni). Paola Turci a câștigat doar o dată, dar a mai primit de două ori Premiul criticii, iar unele valori autentice, confirmate ulterior, au primit distincții speciale fără a câștiga concursul, între aceștia numărându-se Mango, Cristiano de André, Mietta, Francesco Renga, Alex Baroni.

Artiști speciali, premii speciale

Începând din anul 1982, la secțiunea "Campioni" (I Big) au fost acordate aceleași premii speciale de care am amintit în cazul speranțelor. Foarte puține au fost ocaziile când câștigătorii și-au înscris numele și la aceste distincții, excepțiile numindu-se, la edițiile când au triumfat, Roberto Vecchioni, Simone Cristicchi, Francesco Renga, Marco Masini, Alexia, Elisa, Piccola Orchestra Avion Travel, Ron, Giorgia, semn că specialiștii italieni au criterii originale, personalitate, independență. Iar juriile, și la ei, nu sunt infailibile, deși sistemul de votare include și publicul și este foarte complex, presupunând audierea fiecărui cântec de mai multe ori. Iată, de pildă, marea cântăreață Mia Martini n-a cucerit niciodată trofeul, în schimb a fost distinsă de 3 ori (1982, 1989, 1990) cu Premiul criticii, care de atunci poartă numele regretatei artiste. Nici reputata Patty Pravo n-a triumfat niciodată, dar a primit tot de 3 ori Premiul criticii, în 1997 acesta fiind dublat de acela "pentru cea mai bună compoziție muzicală". În altă categorie intră artiștii care au reușit să cucerească locul I cândva, dar la alte ediții au trebuit să se mulțumească (vorba vine, fiindcă nu o dată acestea sunt mai prestigioase) cu distincții speciale, între aceștia numărându-se Matia Bazar, Enrico Ruggeri (de câte 2 ori, ca

și victoriile), Piccola Orchestra Avion Travel, Arisa, Povia. Mult mai numeroși sunt cei care au strălucit doar la aceste distincții "anexă", deși sunt nume de primă mărime ale genului: Fiorella Mannoia (de 2 ori premiul criticii), Enzo Jannacci (2 premii), Cristiano de André (de 2 ori atât premiul criticii, cât și acela pentru cel mai bun text), Mariella Nava (2), Elio e le storie tese (2), apoi Mango, Alex Britti, Franco Battiato, Gino Paoli, Nomadi, nonconformista Loredana Berté (și ea fără nici o victorie, doar cu premiul "Lucio Dalla" al Sălii presei Radio-TV, în 2008, pentru "Musica e parole").

Aminteam la un moment dat de un clasament al prezențelor în finală. Co-lider, cu 15 finale, Toto Cutugno n-a triumfat decât o dată și s-a clasat de nenumărate ori pe poziția secundă, dar, interesant, n-a cucerit nici măcar un premiu special, confirmându-și postura de artist popular, dar mai puțin agreat de critici. Deosebit de edificatoare, înafara acestei ierarhii a prezențelor, este cea a victoriilor, în care conduce Claudio Villa, cu 4 triumfuri, între 1955 și 1967, urmat, cu câte 3 succese, de alte legende ale cântecului, Domenico Modugno (între 1958-1966) și Iva Zanicchi (între

1967 și 1974). Mult mai numeros este plutonul celor cu câte 2 victorii, deschis firește de prima câștigătoare, Nilla Pizzi, și continuat de Johnny Dorelli, Gigliola Cinquetti, Bobby Solo, Nicola di Bari, Peppino di Capri, Matia Bazar, Anna Oxa, Enrico Ruggeri. Să triumfi la Sanremo este în sine o performanță, dar s-o faci de două, trei, nemaivorbind de patru ori este de-a dreptul fabulos, asigurându-ți pe vecie un loc în "Hall of fame", casa celebrităților muzicii ușoare italiene!

La autorii învingători nu ne vom referi, fiindcă ei sunt mai puțin cunoscuți la noi, iar multe din melodii poartă sem-

nătura interpreților-cantautori. În schimb este la fel de grăitor un clasament al prezentatorilor, să le spunem "principali", fiindcă aceștia au mereu alături tinere actrițe, manechine, actori comici, cântăreți. Moderatorii de la Sanremo au personalitate uriașă, dar și libertate, sunt adesea directori artistici și selecționeri, aleg melodiile, decid partenerii, deci nu sunt, ca adesea din păcate la noi, simpli lectori ai unor texte scrise de alții.

Cum am notat în prima parte a micii noastre istorii, două sunt numele care au jalonat, prin forța talentului și prestigiu personal, ipostaza de prezentatori ai festivalului de la Sanremo, totalizând împreună aproape o treime din edițiile manifestărilor: Mike Bongiorno, de 9 ori la cârma evenimentului, între 1963 și 1979, și Pippo Baudo, de nu mai puțin de 13, între 1968

- 2008. În Top intră și gazda primelor ediții, Nunzio Filogamo, de 5 ori, Fabio Fazio, de 4, Claudio Cecchetto, de 3, Gianni Morandi, Paolo Bonolis și Nuccio Costa cu câte 2 festivaluri la activ. Înafara lui Morandi, care avea la un moment dat și o emisiune muzicală foarte atractivă la RAI TV, au mai prezentat și alți cântăreți (Raffaella Carrà, Johnny Dorelli, Rosita Celentano, Loretta Goggi), deci și la ei se încearcă această va-

riantă, chiar dacă alegerea cade în majoritatea cazurilor pe profesioniști cu experiență. Au fost și câțiva actori (Miguel Bosé, Edwige Fenech, Raimondo Vianello, Corrado), dintre aceștia reținând atenția cel care la ora actuală are un cuvânt decisiv în politica Italiei, prin partidul său - e vorba de Beppe Grillo, care a fost la timona manifestării în 1978.

Octavian URȘULESCU